

JÁNOSI ZOLTÁN: SZINDBÁD TÜKÖRKÉPEI

Jánosi Zoltán, a Nyíregyházi Főiskola tanára rendkívül sokszínű ember. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint újonnan megjelent könyve, a *Szindbád tükörképei*, mely hat különböző irányból közelít szülőföldje írójához, ezzel egy igen érdekes műfaji és tematikai szintézist valósítva meg. Ez a hat különböző nézőpont egyben hat találkozás is, kísérlet arra, hogy Krúdy személyét és írásait hozzánk közelebb hozza. Talán a legésszerűbb az lesz, ha sorra vesszük, melyek ezek a találkozások, milyen részekből építkezik Jánosi kötete, és ezeket a részeket egyenként véve szemügyre, teszünk állításokat a könyv egészéről.

Az első találkozás, *Krúdy Gyula tündöklő lázadása*, egy kitűnő és igen olvasmányos esszé Krúdy életéről és koráról, nem pusztán érdekes felütés, hanem tökéletes bevezető is. Élvezetes, lírai stílusával is Szindbád írója előtt tisztelgő, erősen szubjektív írás, melyet nem hiába választottak be 2004-ben az év esszéi közé.

Sajnos a második találkozásról ugyanez nem mondható el. A *Szindbád utolsó halála* egy kifejezetten rossz novella, melyben a hajós napjainkban föltámad sírjából, és ráébred, hogy az ő szeretett világából már annyi sem maradt; ami a zsebében elférne. McDonaldsban eszik, kilátogat a Rákóczi térre, kirabolják a fogaskerekűn. Ilyen és ehhez hasonló banális események követik egymást, melyek véleményem szerint, szemben az igazi Szindbád-novellákkal, ötlettelenek, és bár egy Krúdy-kutatónak talán megbocsátható, de én mégis valahol tiszteletlennek érzem ezt az irodalmi játékot.

A harmadik rész a szintén Krúdy-kutató Katona Béla (1924–1999) tanulmánykötetének előszava, mely rendkívül érdekes, bár a kötetből kiragadva néhol nehezen értelmezhető, hisz egy az egyben vették át egy másik könyvből, amelynek lapjaival vélhetően sokkal szorosabb kapcsolatban áll, mint jelen kötet „találkozásaival”.

A negyedik írás, a képzőművészetet is beleolvastja a kötet masszájába. Kerekes Elek festőművész Krúdy ihlette kiállításának megnyitó beszéde rávilágít az író nyelvének erős képi-

ségére, a színek és formák nyelvi, illetve anyagi hordozójának szoros kapcsolatára. A képek egyébként remekbe szabottak, a könyvet ezek illusztrálják egészen sajátos atmoszférát kölcsönözve neki.

Az utolsó találkozás, mely Jánosi Zoltán tollát dicséri, a *K. úr az égbe lépeget*, egy rövid költemény, mely a tömörséget az érzékletességgel párosítva egy tudós köpenyében megbúvó lírai talentumot sejtet.

A találkozások sorát János István utószava zárja (*Jánosi Zoltán tükrei és Krúdy Gyula történelemlátása*). Furcsa kimondani, de talán az egész kötetben ez a tanulmány hozza a legközelebb hozzánk az elomló hangulatok íróját. Ezzel szemben, sajnos, Jánosi találkozásai csak felvillanások egy önkényesen elhelyezett tükör felületén, és a könyv olvasása közben gyakran úgy érezhetjük, mintha elveszett volna az igény arra, hogy Krúdy Gyula megismételhetetlen személyiségét, alkotásainak mibenlétét és semmi mással össze nem keverhető hangulatát megragadják. Ennek ellenére a Krúdy iránt érdeklődőknek mindenképpen ajánlatos kezükbe venniük ezt a művet, ha másért nem, sokszínűsége miatt. (*Kazinczy Ferenc Társaság, Nyíregyháza, 2004.*)

SEILER PÉTER